

HISTORISK TIDSKRIFT
(Sweden)

130:4 • 2010

Redaktören har ordet

Årets temanummer av *Historisk tidskrift* behandlar *la longue durée*, de långa linjernas historia, en av de mest betydelsefulla historievetenskapliga inriktningarna i Sverige och västerlandet i stort under andra halvan av 1900-talet. Även om det finns goda skäl för att historiker skall ägna sig åt samtidshistoriska frågor är det min övertygelse att en av historikernas viktigaste uppgifter är just att lyfta fram de långa linjerna i historien och visa på hur dessa har betydelse för den mer närliggande historiska utvecklingen och utmaningarna i vår egen samtid. Forskare inom många andra discipliner än historia och ekonomisk historia ägnar sig på olika sätt åt historiska studier med kortare tidsperspektiv, men de långa linjerna är och förblir något av en specialitet för historiker.

Över ett halvt sekel har gått sedan Fernand Braudel myntade begreppet *la longue durée* och då under helt andra samtidsförutsättningar än i dag. Ändå är det långa historiska perspektivet kanske än viktigare i dag – även om det kanske inte alltid verkar så om man ser till de extremt korta tidsperspektiv som oftast dominerar i offentliga debatter och media, liksom, inte sällan, även i historievetenskapliga undersökningar. Förståelse för de senaste decenniernas stora globala utmaningar – till exempel klimat- och miljöfrågor, intensifieringen av globala kontakter och mötena mellan olika civilisationer – förutsätter dock uppenbarligen djupa historiska perspektiv. Om inte historikerna outtröttligen lyfter fram dessa perspektiv finns risken att historielöshet och presentism får ytterligare fotfäste i det allmänna medvetandet, eller – vilket kanske är ännu värre – att historien annekteras av en naturvetenskaplig determinism med extremt långa tidsperspektiv, inom ramen för vilka människans historia och handlingar blir betydelselösa.

I och med detta temanummer hoppas jag att de långa linjernas historia skall få förnyad uppmärksamhet inom svensk historisk forskning och att diskussionen om hur perspektivet kan utvecklas och samspela med såväl framstegen inom andra discipliner som med samhället i stort skall ta fart. Det är till exempel uppenbart att ett närmare samarbete baserat på jämbördighet mellan historiker och olika naturvetenskapliga discipliner skulle vara mycket fruktbart för alla parter. Flera sådana initiativ har också kunnat

skönjas under senare år, även om mycket återstår innan de får bredare spridning inom historievetenskapen.

Jag vill tacka gästredaktören Maria Cavallin Aijmer vid Institutionen för historiska studier, Göteborgs universitet, som med stort engagemang har sammanställt årets temanummer. Jag vill även tacka Åke Wibergs Stiftelse, som genom ett generöst bidrag gjorde det möjligt att samla temaskribenterna till en workshop i Stockholm i mars 2010 för att diskutera bidragen och förbereda temanumret. Det är min förhoppning att kvaliteten på bidragen därigenom höjdes och att temanumret som helhet blev mer sammanhållet.

De sju uppsatserna inom temat upptar större delen av föreliggande häfte av *Historisk tidskrift*, men i temat ingår också tre kortare essäer som på olika sätt diskuterar *longue durée*-begreppet. Förutom de sedvanliga recensionsavdelningarna innehåller häftet också tre konferensrapporter, däribland en längre rapport från den 21:a världshistorikerkongressen arrangerad av Comité des sciences historiques (CISH) i Amstersdam i augusti 2010.

Stefan Amirell